

วิธีดำเนินการวิจัย และรวบรวมข้อมูล

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษางานบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะงานในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานบริหารกิจการนักเรียน และ งานธุรการ การเงิน และบริการ
3. เพื่อศึกษามีภาคต่างๆเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหารภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และปัญหาเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภทในโรงเรียนดังกล่าวแล้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา นักวิชาการ และประชาชนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือจังหวัดอุดรธานี หนองคาย เลย หนองบัวลำภู อุดรธานี นครพนม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด ยโสธร มหาสารคาม นครราชสีมา อัญญาบุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และ สุรินทร์ รวมทั้งสิ้น 16 จังหวัด

2. การสุ่มตัวอย่างประชากร

เนื่องจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่ใช้เป็นประชากรในการวิจัยนี้มีจำนวนมาก การวิจัยเรื่องนี้จึงจัดเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกมาร้อยละ 20 ของจังหวัดที่มีอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิธีเลือกจังหวัดใช้สุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) โดยวิธีใช้ตารางสุ่ม ใ้จังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งสิ้น 3 จังหวัด คือ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดชัยภูมิ เมื่อได้จังหวัดซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างแล้ว ได้ใช้

กำหนดเอาโรงเรียนในจังหวัดทั้ง 3 ทุกโรงเรียน ดังต่อไปนี้

2.1 จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 7 โรงเรียน ได้แก่

2.1.1 โรงเรียนวัดสระแก้ว

2.1.2 โรงเรียนสุขานารี

2.1.3 โรงเรียนเมืองนครราชสีมา

2.1.4 โรงเรียนวัดประจักษ์มิตร

2.1.5 โรงเรียนประจักษ์

2.1.6 โรงเรียนโนนสูง

2.1.7 โรงเรียนปักธงชัย

2.2 จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่

2.2.1 โรงเรียนวัดพะโต

2.3 จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่

2.3.1 โรงเรียนสุนทรวัฒนา

2.3.2 โรงเรียนเมืองชัยภูมิ

จากการสุ่มตัวอย่างได้ตัวอย่างกลุ่มประชากรทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดดังกล่าว ได้ดังต่อไปนี้

ก. กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ประกอบด้วย ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอและ
ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ทั้งหมดจำนวน 49 คน

ข. กลุ่มตัวอย่างนักวิชาการ ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์จังหวัดที่ประจำอยู่ใน
จังหวัดดังกล่าว และ ครูในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดจำนวน 394 คน

ค. กลุ่มตัวอย่างประชาชน เลือกจากผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนละ 10 คน ได้กลุ่มตัวอย่างประชาชนรวม 100 คน

รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้นที่สุ่มมาเพื่อทำการวิจัยครั้งนี้จำนวน 543 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้ใช้วิธีแบบสอบถามภาคสนาม (Questionnaires) โดยใ้เครื่องมือและ
เทคนิคในการสังเกต สัมภาษณ์ และ แบบสอบถาม ในการวิจัยและรวบรวมข้อมูล เนื่องจาก

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยในโครงการงานวิจัยของกองการวิจัยการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และ เป็นการวิจัยต่อเนื่องจากการวิจัยเกี่ยวกับงาน
บริหารการศึกษาในระดับโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศไทย ซึ่งได้แก่โรงเรียนสังกัดกรมสามัญ
ศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดเทศบาล และ โรงเรียนสังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัด แบบสอบถาม (Questionnaires) จึงใช้ชื่อของกองการวิจัยการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.891¹ แบบสอบถามมี
ทั้งสิ้นจำนวน 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาในโรงเรียน มีจำนวนคำถามทั้งสิ้น

60 ข้อ แบ่งออกตามลักษณะของงานบริหารการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 - 10 งานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ข้อ 11 - 25 งานบริหารวิชาการ

ข้อ 41 - 50 งานบริหารกิจการนักเรียน

ข้อ 51 - 60 งานบริหารธุรการ

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักวิชาการ แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น
2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาารวมทั้งสิ้น

60 ข้อ แบ่งออกตามลักษณะของงานบริหารได้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 - 10 งานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ข้อ 11 - 30 งานบริหารวิชาการ

ข้อ 31 - 35 งานบริหารบุคลากร

ข้อ 36 - 55 งานบริหารกิจการนักเรียน

ข้อ 55 - 60 งานบริหารธุรการ

¹ กาวเรือง รัตนิน, "งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านบริหารและการวางแผนการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2518), หน้า 40

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชน แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษารวมทั้งสิ้น 50 ข้อ
แบ่งออกตามลักษณะของงานบริหารการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 - 15	งานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ข้อ 16 - 25	งานบริหารวิชาการ
ข้อ 26 - 30	งานบริหารบุคลากร
ข้อ 31 - 40	งานบริหารกิจการนักเรียน
ข้อ 41 - 50	งานบริหารธุรการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ถัดหนึ่งสัปดาห์ก่อนที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยื่นต่อกองการศึกษา กรมสามัญศึกษา เพื่อขออนุญาตทำการวิจัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในจังหวัด นครราชสีมา ศรีสะเกษ และ ชัยภูมิ เมื่อได้รับอนุญาต จึงได้นำหนังสือจากกองการศึกษา กรมสามัญศึกษา ถึง ศึกษาธิการจังหวัดที่เป็นจังหวัดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม สัมภาษณ์ และ สังเกต ทั้ง ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ ผู้ช่วยศึกษาธิการ ศึกษาพิเศษจังหวัด ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ คณะครูในโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา รวมทั้งสิ้น 10 โรงเรียน

2. ผู้วิจัยได้ขอเก็บข้อมูล โดยการขอให้ตอบแบบสอบถาม สัมภาษณ์ และ สังเกตด้วยตนเอง การเก็บข้อมูลนี้ได้กระทำระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2520 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2520 โดยได้รับความเอื้อเฟื้อ อำนวยความสะดวก และ ประทับใจเจ้าหน้าที่ทุกระดับเป็นอย่างดี 3 จังหวัด

แบบสอบถามที่ไ้รับคืนมา

แบบสอบถามที่นำไปแจกจ่ายตามจังหวัดและโรงเรียนต่างๆในจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
สำหรับกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มนักวิชาการ และ กลุ่มประชาชน ได้ตอบนั้น ผู้วิจัยไ้รับคืนดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร ผู้วิจัยส่งไปทั้งสิ้น 49 ฉบับ ไ้รับคืนมา
48 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.96

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักวิชาการ ผู้วิจัยส่งไปทั้งสิ้น 394 ฉบับ ไ้รับคืนมา
320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.22

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับประชาชน ผู้วิจัยส่งไปทั้งสิ้น 100 ฉบับ ไ้รับคืนมา
ทั้งสิ้น 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สรุป แบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับ ไ้ส่งไปทั้งสิ้นจำนวน 543 ฉบับ ไ้รับคืนมาทั้งสิ้น
468 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.19

การเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับ ผู้วิจัยไ้นำไปคำนวณค่าหาค่าร้อยละ ตามลำดับชั้น
ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ไ้แก่
กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มนักวิชาการ และ กลุ่มประชาชน ซึ่งไ้เสนอข้อมูลโดยแยกออกเป็นจำนวน
ผู้ตอบแบบสอบถามตามเพศ วุฒิทางการศึกษา และ อาชีพของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม
2. เสนอข้อมูลเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษา ซึ่งมีอยู่ 5 ประเภท ไ้แก่งานบริหาร
เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคลากร
งานบริหารกิจการนักเรียน และ งานบริหารธุรการและการเงิน โดยเสนอข้อมูลจากความคิดเห็น
ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ประเภท ดังกล่าวแล้ว โดยเสนอในรูปตารางความถี่ จำนวน และ
หาค่าร้อยละ พร้อมทั้งอธิบายประกอบตาราง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หาค่าร้อยละ (Percentage Ratio)

ของความถี่ของคำถามแต่ละข้อและแต่ละ

กำหนดในข้อเดียวกัน โดยแยกเป็นตารางค่าตามของผู้บริหาร นักวิชาการ และ ประชาชน
โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละของข้อมูล} = \frac{\text{ความถี่ของข้อมูล}}{\text{ความถี่ของข้อมูลทั้งหมด}} \times 100$$

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ได้แสดงให้เห็นในรูปของ
ตารางวิเคราะห์ พร้อมทั้งอธิบายประกอบตารางในบทที่ 4 ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย